

MODELI RADA U ZAJEDNICI

Metode, tehnike i vještine
organizatora

Nacionalna
mreža
ZPP-a

Sufinancira
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo poljoprivrede,
šumarstva i ribarstva

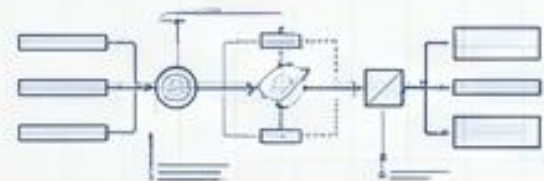

Ova aktivnost dio je provedbe Godišnjeg akcijskog plana Nacionalne mreže Zajedničke poljoprivredne politike

Koncept Modela u praksi

Definicija

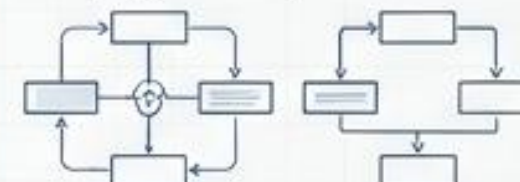
Skup koncepata i principa koji se koriste kao vodiči za intervencijske aktivnosti u zajednici.

Akcija

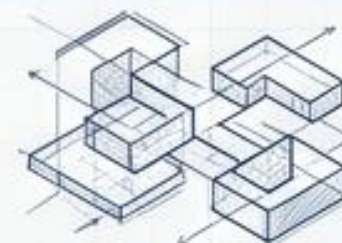
Prijenos znanja

Konceptualni okvir često se posuđuje iz drugih područja (npr. medicinski model: ispitivanje, dijagnoza, tretman; ili pravni model: zastupanje i sukob).

Fleksibilnost

Modeli su tipizacija u svrhu analize. Nisu samostalni i izolirani. U praksi se veoma često međusobno isprepliću.

Rothmanova tri temeljna modela prakse

Rad u zajednici

Model lokalnog razvoja

Dugotrajna izgradnja odnosa, infrastrukture i autohtonog vodstva u zajednici.

Model socijalnog planiranja

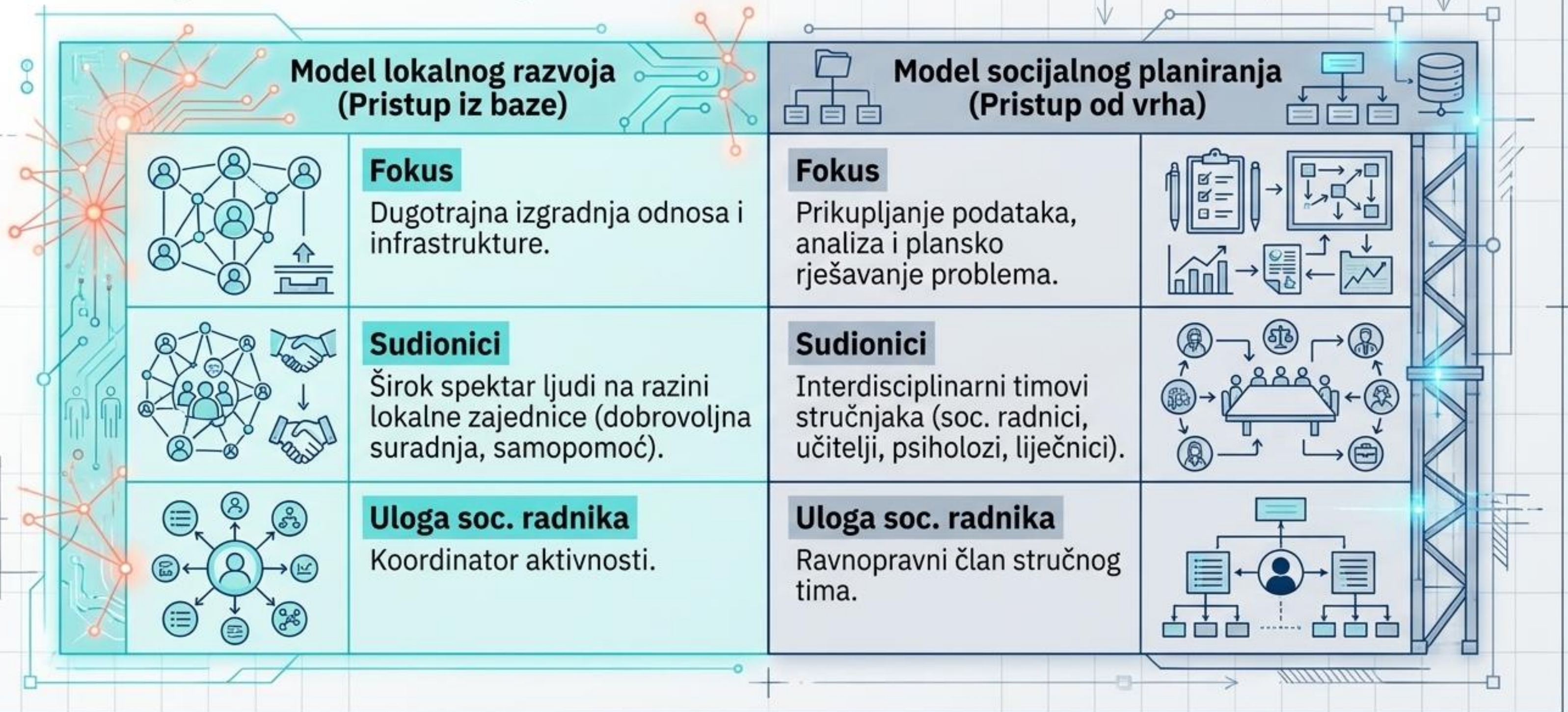
Rješavanje problema planskim i analitičkim pristupom uz pomoć stručnjaka i interdisciplinarnih timova.

Model socijalne akcije

Brza promjena nepovoljne situacije i pomicanje odnosa moći radi postizanja socijalne pravde.

Analiza pristupa: Razvoj vs. Planiranje

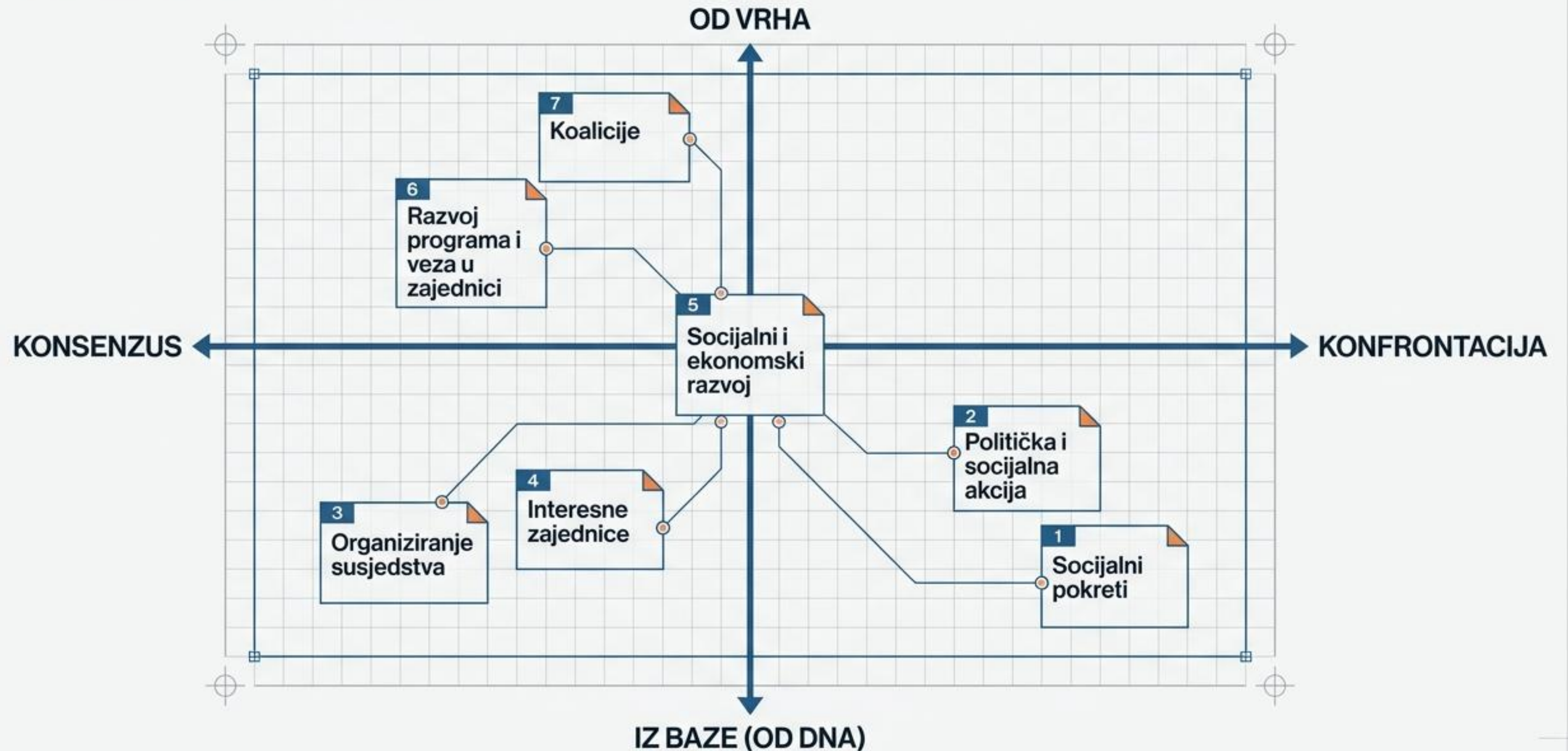

Katalizator: Model socijalne akcije

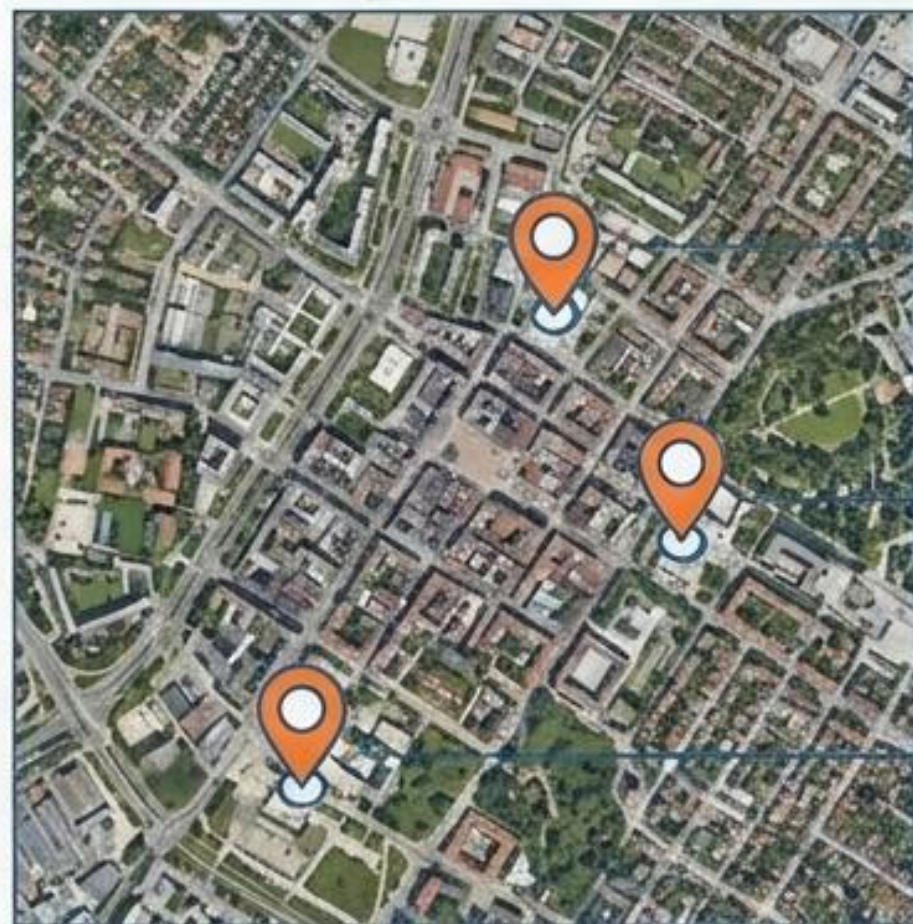

Uloga socijalnog radnika: Poticatelj akcije

Taktički inventar: Mapiranje 7 modela

Prostor i lokacija: Organiziranje susjedstva

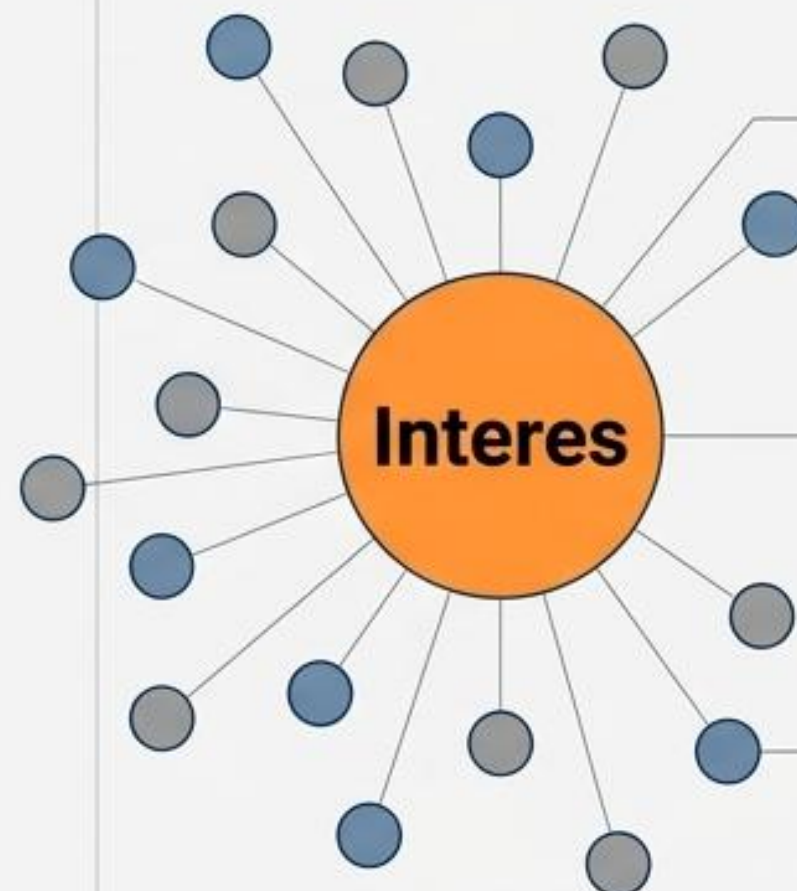
Usmjereno na rad s geografskim susjedstvima (lokalna zajednica).

Rješavanje čitavog spektra problema (socijalni, politički, okolišni).

Primjeri: Organizacije u susjedstvu, udruženja stanara korisnika socijalnih stanova, lokalne socijalne mreže. Fokus na izgradnju kapaciteta.

Identitet i problem: Interesne zajednice

Zajednica kao interesna, a ne kao geografsko područje.

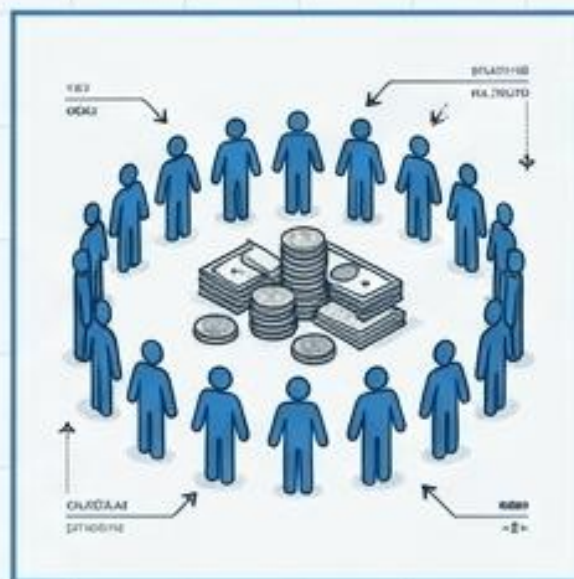
Akcije za socijalnu
pravednost

Mijenjanje politika
i stavova

Okupljanje građana sa
sličnim problemima

Studije slučaja: Organizacije za prevenciju nasilja u obitelji, usluge za osobe s invaliditetom, zaštita prava spolno različitih skupina.

Kapitalizacija zajednice: Socijalni i ekonomski razvoj

Optimizacija sustava: Razvoj programa i veza

Oblikovanje, proširivanje ili preusmjeravanje postojećih servisa.

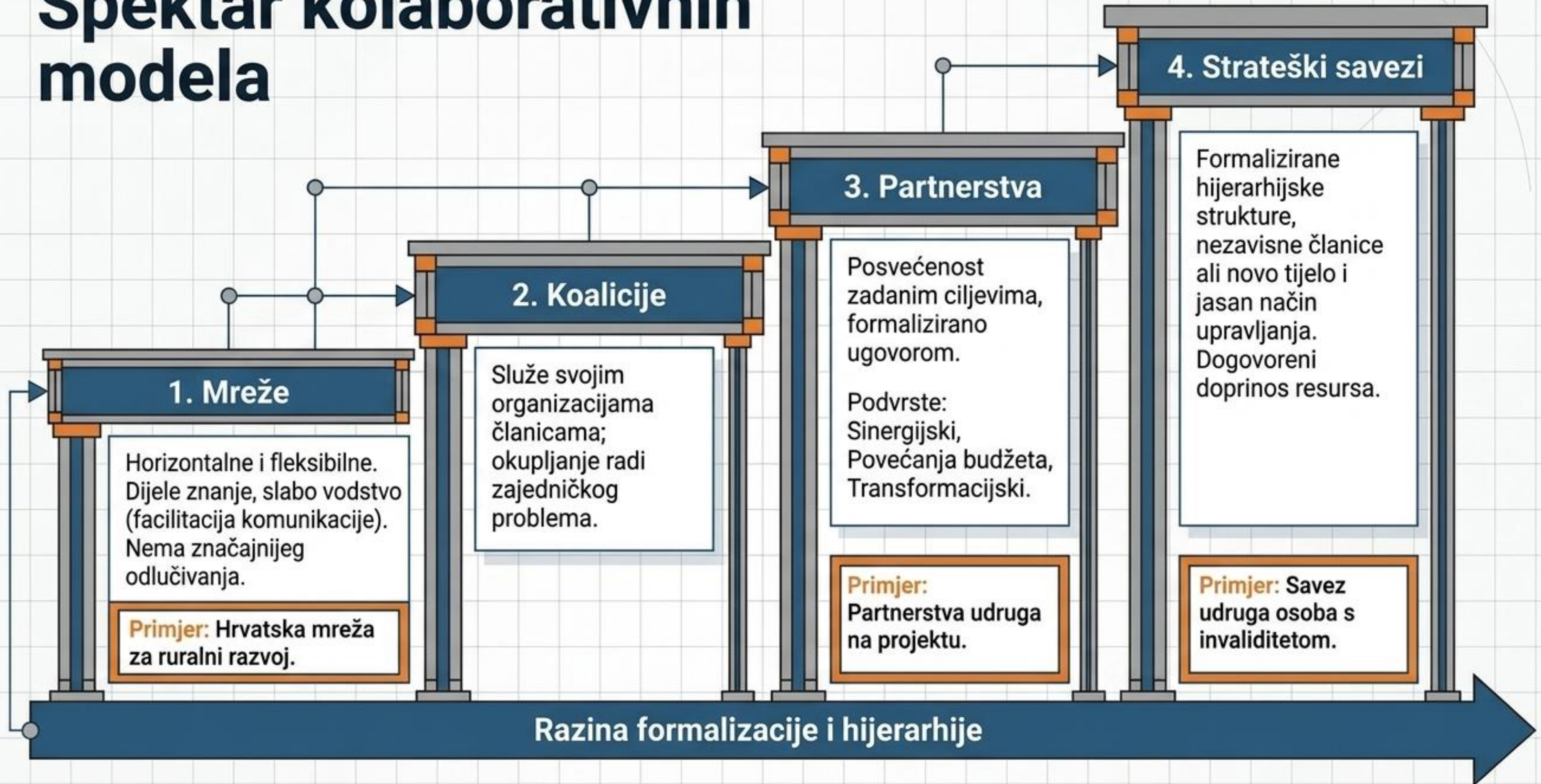

Arhitektura suradnje: Uvod u Koalicije

Povezivanje predstavnika ustanova usmjereno na **zajedničku ciljanu populaciju**, **zajedničke probleme** ili ciljeve. Glavni put za jačanje resursa u zajednici i promociju suradnje.

Spektar kolaborativnih modela

Promjena omjera moći: Politička i socijalna akcija

Osporavanje nepravednih odluka i nejednakosti.

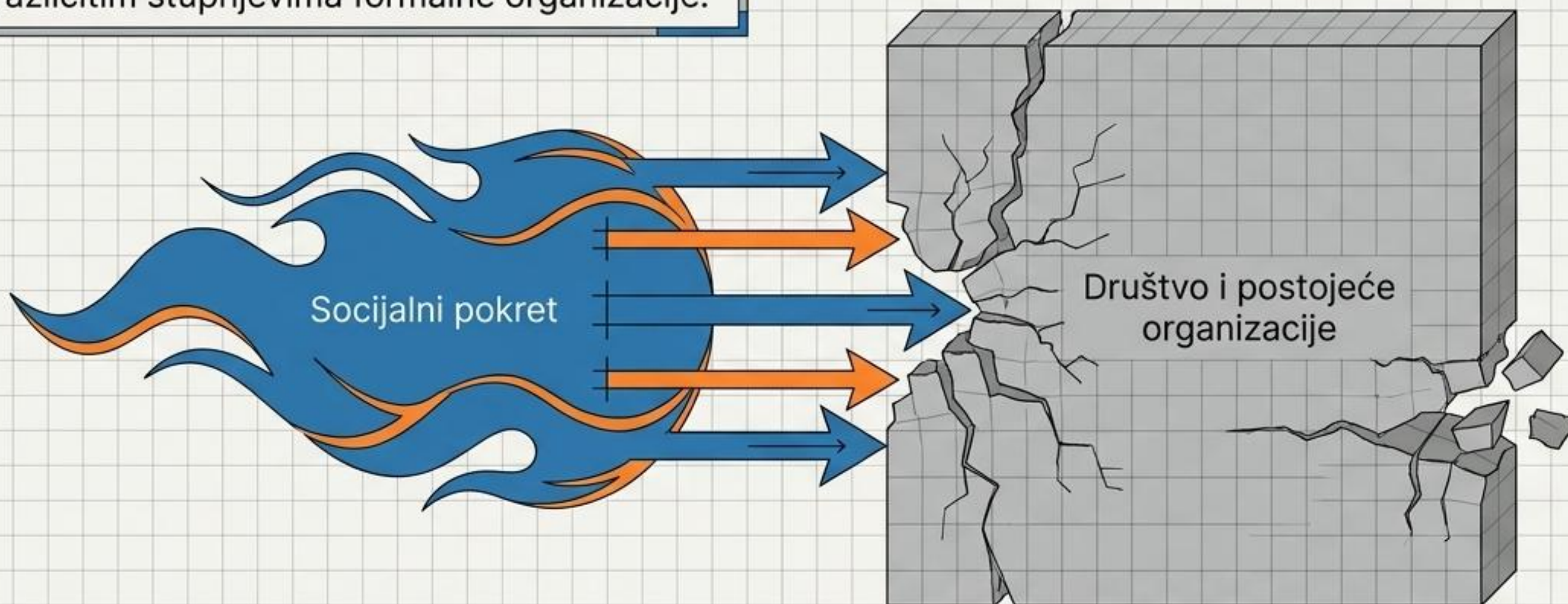
Konfrontiranje s donositeljima odluka.

Uključivanje u zakonodavne aktivnosti.

Cilj: Isključeni građani postaju sudionici u budućem odlučivanju, osnaženi razvijanjem vlastitih vještina.

Radikalna i reformistička promjena: Socijalni pokreti

Skupine s različitim stupnjevima formalne organizacije.

Poticanje akcije koja stvara novi način odgovora društva
i organizacija na marginalizirana pitanja.

Master Matrica: Taktički pregled modela

Model	Primarni fokus	Strukturni cilj	Tipičan primjer
Org. susjedstva	Geografija	Izgradnja kapaciteta	Udruženja stanara
Interesne zajednice	Identitet	Socijalna pravednost	Udruge za prava manjina
Soc. i eko. razvoj	Resursi	Povećanje kapitala	Programi za siromašne
Razvoj programa	Usluge	Optimizacija servisa	Ustanove u zajednici
Politička akcija	Moć	Konfrontacija sustava	Zakonodavni pritisak
Koalicije i savezi	Suradnja	Udruživanje resursa	Mreže i partnerstva udruga
Socijalni pokreti	Promjena	Radikalna/Reformistička akcija	Neformalne skupine građana

Motor promjene: Od strategije do taktike

Razine prakse: Od mikro do meta razine

1. Razina: Izravan rad u zajednici

Metode informiranja, razvoj grupa samopomoći, socijalno poduzetništvo, koordinacija usluga.

Meta razina: Rad s radnicima

Rad s organizatorima zajednice. Unapređenje kapaciteta za rad. Planiranje i razvoj usluga.

Aktivistički pristupi

- Demonstracije
- Bojkot
- Zviždanje
- Pregovaranje i lobiranje
- Socijalni protest

Ground Floor
Grassroots action

Nadzorna ploča organizatora: Ključna znanja i vještine

Analitika i Strategija

Procjena potreba zajednice
Analiza zajednice i vodstva
Razvoj programa

Komunikacija i Interpersonalni odnosi

Pismena i usmena komunikacija
Korištenje medija
Vještine rješavanja problema i donošenja odluka

Operativa i Utjecaj

Političko i pravno lobiranje
Izgradnja koalicija i odnosa među organizacijama
Pisanje prijedloga projekta

Mnogobrojni šeširi organizatora: Top 5 Uloga

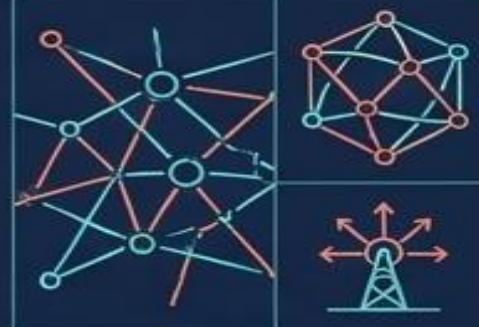
Sinteza teorijskih pristupa: M.G. Ross, I.T. Sanders, R. Warren, C.F. Grosser i A. Connor.

Od arhitekture do akcije

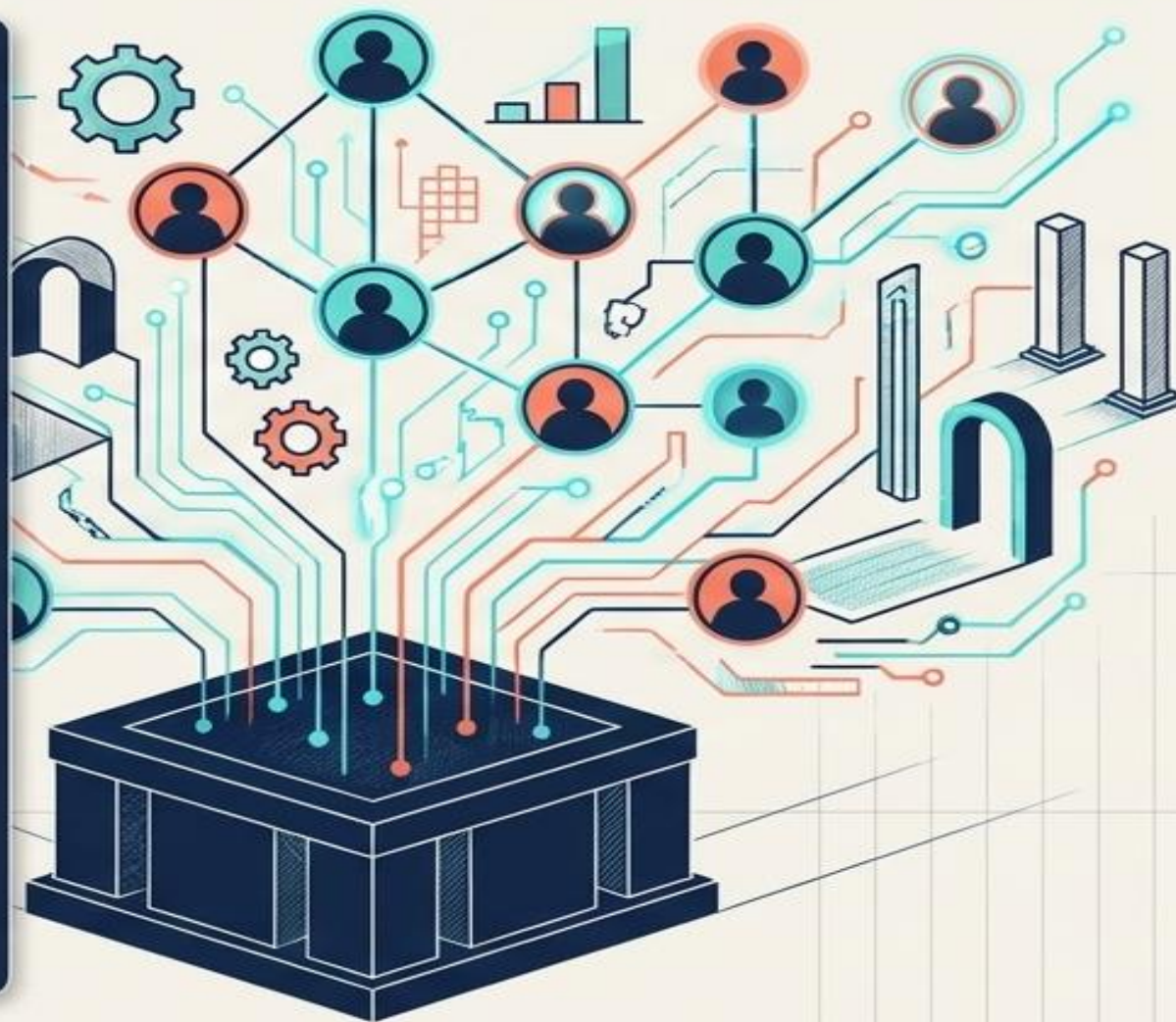
Modeli kao alati

Praktični modeli nisu rigidna pravila, već fleksibilni alati (od planiranja do akcije) koji se prilagođavaju potrebama terena.

Struktura osnažuje moć

Bilo kroz labave mreže ili strateške saveze, formalizacija odnosa stvara kapacitet za stvarnu društvenu promjenu.

Dinamični organizator

Uspjeh ovisi o sposobnosti organizatora da neprimjetno mijenja uloge — od analitičara do aktivista — kako bi izgradio socijalni kapital i osigurao socijalnu pravdu.

Završna usporedba modela

Kako bi se ista situacija – npr. zatvaranje dnevnog boravka za osobe s invaliditetom - rješavala iz perspektive sva tri modela.

Dimenzija	Lokalni razvoj	Socijalna akcija	Socijalno planiranje
Glavni fokus	Sudjelovanje, suradnja i kapaciteti zajednice	Prava, moć i promjena nepravednih odnosa	Analiza potreba i učinkovito rješavanje problema
Uloga stanovnika	Aktivni sudionici i nositelji razvoja	Organizirani zagovaratelji promjene	Sudionici čije potrebe treba utvrditi i uvažiti
Uloga stručnjaka	Facilitator i graditelj kapaciteta	Saveznik, organizator i zagovaratelj	Analitičar, planer i koordinator
Glavni mehanizam promjene	Suradnja i kolektivno učenje	Mobilizacija, zagovaranje i utjecaj na moć	Podaci, stručne metode i koordinirane intervencije
Ključno pitanje	Kako zajednica može djelovati vlastitim snagama?	Kako promijeniti nepravednu odluku ili odnos moći?	Koja će intervencija najbolje odgovoriti na utvrđene potrebe?

Jesu li ovi modeli tri odvojena načina rada ili ih socijalni radnici mogu kombinirati?

Modeli se u praksi mogu nadopunjavati, ali da svaki polazi od drukčijeg razumijevanja problema, uloge stručnjaka i načina postizanja društvene promjene.